

Vergaderjaar 2016–2017

34 352

Uitvoering en evaluatie Participatiewet

Nr. 61

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2017

Aanleiding

Op 1 maart 2017 zijn het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet en de Tijdelijke regeling experimenten Participatiewet gepubliceerd. Op basis hiervan kunnen gemeenten een verzoek indienen om te worden aangewezen te mogen experimenteren met de Participatiewet. In mijn brief (Kamerstuk 34 352, nr. 59) van 3 juli 2017 heb ik uw Kamer gemeld dat ik op de aanvragen van de samenwerkende gemeenten Groningen en Ten Boer, de gemeente Tilburg, de gemeente Deventer en de gemeente Wageningen positief heb beslist. Ik heb ook aangegeven dat ik de beoordeling van de aanvragen van de gemeenten Amsterdam, Nijmegen en Utrecht in de zomer verwacht af te ronden. Inmiddels heb ik mede op basis van het advies van ZonMw ook positief beslist op de aanvraag van de gemeente Nijmegen.

Aanvragen gemeenten Amsterdam en Utrecht

Eén van de voorwaarden om te mogen experimenteren op basis van het besluit en de regeling is dat gemeenten de Participatiewet rechtmatig uitvoeren.¹ Ik heb eerder uw Kamer laten weten dat ik van de gemeenten die een verzoek indienen om te mogen experimenteren, er in ieder geval van verzekerd wil zijn dat alle voorgeschreven verordeningen in overeenstemming zijn met de wettelijke bepalingen van de Participatiewet.²

Over die rechtmatigheid bestaat een verschil van inzicht met de gemeenten Amsterdam en Utrecht. Dit verschil van inzicht heeft betrekking op de vraag of de gemeentelijke verordeningen, waarin regels zijn gesteld met betrekking tot de tegenprestatie, al dan niet in overeen-

¹ De voorwaarde is geformuleerd als afwijzingsgrond in artikel 4 van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet en artikel 5 van de Tijdelijke regeling experimenten Participatiewet.

² Aangangsel Handelingen II 2016/17, nr. 1019

stemming zijn met de Participatiewet. In het geval van de verordeningen van Amsterdam en Utrecht wordt de nadruk gelegd op de vrijwillige keuze van bijstandgerechtigden om een tegenprestatie te verrichten.

Om zorgvuldig te zijn in mijn beoordeling van de verzoeken om te mogen experimenteren heb ik de Raad van State verzocht mij voorlichting te geven over de vraag in hoeverre de wet ruimte biedt om de bevoegdheid tot het opdragen van een tegenprestatie geheel en al afhankelijk te maken van vrijwillige medewerking door de bijstandsgerechtigde.³

Op 7 juli 2017 heb ik de voorlichting van de Raad van State met betrekking tot deze vraag ontvangen. Met deze brief informeer ik u over deze voorlichting.

Mijn verzoek om voorlichting en de voorlichting van de Raad van State vindt u in de bijlagen⁴.

Voorlichting Raad van State

De Afdeling advisering van de Raad van State beschrijft in haar voorlichting eerst de wetsgeschiedenis met betrekking tot de tegenprestatie. Hierbij constateert zij dat blijkens de wetsgeschiedenis een verschuiving is opgetreden naar een grotere beleidsruimte voor college en gemeenteraad dan aanvankelijk werd beoogd. Het college heeft de nodige beleidsruimte om in het individuele geval een adequate afweging te kunnen maken op basis van de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.

Tegelijkertijd stelt de Raad van State bij de beantwoording van de voorlichtingsvraag dat, om een verplichting op te kunnen leggen en maatwerk te kunnen leveren, het college van B&W een bevoegdheid moet hebben om deze op te kunnen leggen. De Raad van State concludeert dan ook dat het verrichten van een tegenprestatie niet geheel en al kan afhangen van de wensen en daarmee geheel en al kan afhangen van de vrijwillige medewerking van de uitkeringsgerechtigde.

Op basis van deze voorlichting ga ik in gesprek met de gemeenten Amsterdam en Utrecht en meld u uiteraard de resultaten van deze gesprekken.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijsma

³ Verzoek van 2 juni 2017, met kenmerk 2017-0000094127.

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl